mener – at kronisk utmattelsessyndrom er «psykisk» eller «innbilt» – kunne ikke vært mer slående. Studien er liten, men den er dobbeltblind, randomisert og med kontrollgruppe. Også BBC, *New Scientist*, *Der Spiegel*, CBS News og andre gjorde den samme nyhetsvurderingen.

Bjerkestrand oppfatter vår dekning som ensidig, og forskerne på Haukeland har unektelig fått mye positiv oppmerksomhet. Men TV 2 gjorde et omfattende arbeid for å få frem faglig kritikk. I forkant av publiseringen tok vi kontakt med fem ledende medisinsprofessorer som leste artikkelen til Fluge og medarbeidere. Samtlige konkluderte med at dette så ut til å være et gjennombrudd. Ingen hadde kritiske innsigelser av betydning. I etterkant har vi vært i kontakt med flere fremtredende fagpersoner. Noen har uttrykt at de personlig føler skepsis, men at forskningen virker solid og at de ikke har noe å utsette på den rent faglig. Ensidigheten Bjerkestrand opplever, skyldes ikke ukritisk journalistikk, men et fravær av konkrete faglige motargumenter. Allerede i den første reportasjen stilte vi kritiske spørsmål, blant annet om medisinalbruken kunne forsvares. Det svarte legene på. Det etiske råd har også vurdert medisinalbruken i forsøket som forsvarlig.

Da vi begynte å jobbe med denne saken for snart tre år siden, var ingen konklusjoner klare. Ingen av «pressgruppene» Bjerkestrand nevner, visste om studien. Vi tok en selvstendig beslutning om å dekke forskningen og er ikke blitt manipulert eller presset av noen. Vi har heller ikke vært del av noen organisert kampanje.

Thorstein Korsvold
thorstein.korsvold@tv2.no
TV 2
Bergen

Thorstein Korsvold er journalist.

Oppgitte interessekonflikter: Forfatteren jobber i TV 2 og er en av dem som har dekket saken for TV-kanalen.

Litteratur

1. Bjerkestrand S. Maktskiftet. Tidsskr Nor Legeforen 2012; 132: 125.
2. Edmonds M, McGuire H, Price J. Exercise therapy for chronic fatigue syndrome. Cochrane Database Syst Rev 2004; nr. 3: CD003200.

Publisert først på nett 6.2. 2012.

Beskytter alkohol mot hjerteinfarkt?

Ja, det kan se ut som dette er konklusjonen i en artikkel (1) det refereres til i Tidsskriftet nr. 2/2012 (2). Riktignok synes det som om artikkelen egentlig har en annen konklusjon: Den nedsatte risiko for hjerteinfarkt hos moderate alkoholbrukere sammenliknet med avholdende skyldes ikke alkoholens mulige økning av konsentrasjonen av HDL-kolesterol. Men referatet angir klart at studien viser at alkohol beskytter mot hjerteinfarkt. Vil forfatterne være enige i det?

Mange undersøkelser av sammenhengen mellom sykdom (av forskjellig slag) og alkohol viser nadir på kurven ved pluss/minus to glass vin daglig. Ukritisk er det blitt hevdet at to glass rødvin daglig er «sunt». Undersøkelser over hvilke substanser vinen inneholder og hva som gir denne gunstige effekten er mange. Denne aktuelle viser altså at effekten på forekomsten av hjerteinfarkt ikke går via økt HDL-kolesterolnivå.

Denne type studier er plaget av en rekke konfunderende faktorer. Som mangeårig

risikovurderer i forsikringsindustrien har jeg lært at kolesterolnivå, fysisk aktivitet, vekt og flere andre såkalte risikofaktorer for dårlig helse bare i moderat grad har betydning for det økonomiske resultatet av selskapenes livs- og pensjonsforsikringer. Det som virkelig slår ut for økt risiko for både tidlig død og uførhet, er yrkestilhørighet. Bryter vi dette ytterligere ned, er utdanningsnivået det helt avgjørende. Akademikere lever 10–15 år lenger enn samtidig fødte med beskjeden skolegang. De er også langt sjeldnere uføre ved f.eks. 50 års alder. Skolegang i seg selv er neppe helsebefordrende, men kan det tenkes at disse velutdannede har bedre jobber, tjener litt mer, bor bedre, har vett til å holde seg unna eksesser både den ene og den andre veien – kort sagt trives bedre? Kan det også tenkes at de er i stand til å nyte et glass eller to – men ikke hele flasken – og at denne livsstilen, med trivsel som det vesentlige, er en betydelig helsebringende faktor?

Jeg vet ikke om alkoholforskerne har vurdert slike sider av sin studie, men en kommentar kunne vært interessant.

Ragnar Stien
ragnarstien@hotmail.com
Oslo

Ragnar Stien (f. 1938) er pensjonert nevrolog.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Magnus P, Bakke E, Hoff DA et al. Controlling for high-density lipoprotein cholesterol does not affect the magnitude of the relationship between alcohol and coronary heart disease. Circulation 2011; 124: 2296–302.
2. Hem E. Moderat alkoholbruk beskytter mot hjerteinfarkt. Tidsskr Nor Legeforen 2012; 132: 141.